

Využití ICT pro rozvoj klíčových kompetencí

CZ.1.07/1.5.00/34.0448

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0448
Číslo materiálu	ICT- CJ2 – 2/12 Arnošt Lustig - Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
Název školy	Střední odborná škola elektrotechnická, Centrum odborné přípravy, Zvolenovská 537, Hluboká nad Vltavou
Autor	Mgr. Alena Kotulová
Tématický celek	Literatura
Ročník	4. ročník SOŠ
Datum tvorby	I. 2013
Anotace	Pracovní list – Arnošt Lustig – Modlitba pro Kateřinu Horovitzovou
Metodický pokyn	Lze použít při výuce jako přípravu k ústní maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury.
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Jméno : .....

Třída : .....

Interpretace literárního díla podle obecné struktury zadání

ARNOŠT LUSTIG

MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU

Dolů s tím hadrem! Zatančíš nám, jak si budeme přát!" Bylo by možné uvádět více, ale není to nutné. Uvolnila nejprve nejsvrchnější knoflíček, pak prostřední.

"Nic si z toho nedělej," povzbuzoval ji Horst Schillinger naposled.

"Na tomhle koupališti se opaluje nahá každá slušná ženská." To vzbudilo zatím nejsilnější smích. Jen proto asi dodal spíše k nim než k ní samé:

"Půjčuje si prádlo u nás, se zárukou. Naše značka."

Musela se zaklonit trochu dozadu, aby tam dosáhla; ohnula ruku prudce v lokti a najednou strhla bělostný, jemně prošívaný kus prádla a udeřila přezkou na druhém konci Horsta Schillingera mezi oči. Bylo to nenadále ve chvíli, kdy se nejsrdečněji smál; oslepila ho i překvapením, kromě bolesti, protože touhle svlékárnu prošly už tisíce a statisíce lidí poslušných jako ovci a nikdy se nic podobného nestalo.

Poručík Schillinger se nezmohl ani na údiv, ani na odpor. Nebyl na tento úder zdaleka připraven, oslepenýma očima, plnýma sliz, vzdáleně pocítil, jak Kateřina Horovitzová vytrhla z jeho otevřeného pouzdra pistoli. Když sem dohmátl rukama, byla už zbraň venku a vystřelila mu do břicha, svalil se k zemi s vlčím zavytím. Jeho zástupce, kterého prve nazval holobrádkem, sem duchapřítomně skočil. Neboť němečtí vojáci byli vždy vedeni v duchu těšného kamarádství a tuto mravní vlastnost v nich nikdo nezdeptal. Téměř v téže chvíli z ústí pistole v ruce Kateřiny Horovitzové vyšlehl nový plamen....

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

1. Určete literární druh a žánr, tvrzení doložte na úryvku:

2. Stručně přibližte obsah díla:

3. Charakterizuj dílo z hlediska jazykového a kompozičního:

4. Vyjádřete hlavní myšlenku díla (námět, téma, motivy):

5. Charakterizuj hlavní postavy:

6. Uveďte podstatné informace ze života autora:

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Interpretace uměleckého textu podle obecné struktury zadání- modelové řešení

ARNOŠT LUSTIG

MODLITBA PRO KATEŘINU HOROVITZOVOU

1. Určete literární druh a žánr, tvrzení doložte na úryvku:

Motlitba pro Kateřinu Horovitzovou je epické dílo se souvislým textem členěným na věty a odstavce, výrazovou formou je próza, literárním žánrem je psychologická novela napsaná podle skutečné události.

2. Stručně přibližte obsah díla:

Knihka pojednává o osudu dvaceti židovských podnikatelů a obchodníků vracejících se z Ameriky, kam uprchli před válkou. Jsou chyceni v Itálii roku 1943, v době, kdy německá armáda obsadila větší část země a Řím. Jsou převezeni do tábora, kde se jich ujímá pan Bedřich Brenske, velitel tajného oddělení. Ten má za úkol vymámit od nich peníze z jejich švýcarských kont. Herman Cohen se slituje nad krásnou polskou tanečnicí Kateřinou Horovitzovou a ta se za sto tisíc franků smí ke skupině připojit. Pod záminkou, že budou vyměněni za důležité německé důstojníky, opouští skupina tábor a vydává se vlakem do Hamburku, kde mám být přistavena loď "Německo". Brenske předstírá různé potíže a neustále mámi z židů další peníze. Protože byl velmi zdvořilý a vzdělaný, byli zpočátku všichni ochotni mu důvěřovat a vyplácet obrovské sumy. Kateřina neměla americký pas, aby mohla vycestovat s ostatními, byl Cohen ochoten se s ní oženit. Brenske jim to umožnil, samozřejmě za další peníze. Svatba znamenala další zdržení, neboť se všichni museli vrátit do tábora, kde byli Kateřina a Cohen oddáni rabínem Dajemem z Lodže. Na podruhé došli skutečně až do Hamburku, kde Brenske vymáhal další peníze, tentokrát však i od příbuzných židů. Vlak se vrací zpět do tábora s tím, že se mění jejich trasa, má vést přes Švýcarsko. Protože už Brenske dosáhl svého cíle, a to dostat z židů peníze, byli všichni nahnáni do plynové komory. Jediná Kateřina, která již delší dobu tušila pravý stav věcí, se vzchopí k zoufalému činu. V okamžiku, kdy jde do plynu, vytrhne zbraň přihlížejícímu vojákovi a společně s jeho kolegou ho zastřelí, i přesto, že je jí jasné, že svůj boj o život prohrála.

3. Charakterizuj dílo z hlediska jazykového a kompozičního:

Novela má tři číslované části. Děj je podobný spirále, počíná se a končí v Osvětím, do které se vlak se zajatci třikrát vrátí. Autor se v díle vyjadřuje věcně a zbytečně nedramatizuje. K emotivně laděným výrazům se uchyluje jen ve vyhraněných situacích. Setkáváme se zde s barvitým popisem prostředí i postav, jejichž charakteristika a povahové rozdíly jsou nám předkládány prostřednictvím jejich dialogů. Např. Brenske mluví jazykem uhlazeným, zdvořilým, diplomatickým, který nejlépe poslouží jeho cílům. Značnou pozornost klade na psychiku postav, kdy např. stále silnější vnímání hrůznosti lágru značně přispívá ke gradaci děje. Autor užívá er-formu a uplatňuje slohový postup vyprávěcí a popisný.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

4. Vyjádřete hlavní myšlenku díla (námět, téma, motivy):

Novela zachycuje bezohlednou a cynickou hru nacistické moci s lidskou nadějí a touhou po životě. Židovská dívka volí zoufalou cestu k zachování vlastní důstojnosti a čelí pokoření tváří v tvář smrti. Lustig zde ukázal, proč většina k smrti odsouzených vězňů se nevzchopila k odporu, doufali totiž v náhodu, štěstí, výjimku, proto zemřeli. Snaha zachránit si život zamezila logickému myšlení. Na druhou stranu autor nabádá čtenáře, aby bojovali svůj boj, ačkoli vědí, že je již prohraný, neboť odpor, cesta za vysněným cílem je to, co se počítá.

5. Charakterizuj hlavní postavy:

Kateřina Horovitzová – mladá a krásná židovská tanečnice, zpočátku věří v propuštění, ale ke konci, kdy zjistí, že má zemřít, jako jediná se vzbouří.

Herman Cohen – prostředník mezi Němci a židovskými obchodníky, celou dobu se držel v popředí, přesvědčený o své mužnosti, ale v konečném zúčtování zapomněl zvednout byt' i jedinou z odhozených nabitých pistolí.

Bedřich Brenske - velitel tajné služby, uhlašený a krutý manipulátor lidí, dokáže se dokonale přetvařovat, rád hovoří dvojsmyslně a svého postavení a své moci si užívá.

6. Uveďte podstatné informace ze života autora:

Arnošt Lustig - spisovatel, novinář, publicista se narodil roku 1926 v Praze. Pro svůj židovský původ byl vyloučen ze studií a vyučil se krejčím. Během války se dostal do ghetta v Terezíně, odkud byl deportován do koncentračního tábora Osvětim, pak do Buchenwaldu. Ke konci války uprchl z transportu smrti a ukrýval se až do osvobození v Praze. Po válce začal studovat na Vysoké škole politických a sociálních věd. Po studiích přispíval do novin a časopisů. Byl vyslán do Izraele jako zpravodaj Lidových novin v izraelsko-arabské válce, po návratu pracoval jako redaktor Čs. Rozhlasu, pak jako scenárista u Čs. filmu. Po invazi vojsk Varšavské smlouvy opustil Československo a emigroval nejdřív do Jugoslávie, pak žil v Izraeli a nakonec zakotvil v USA, kde přednášel na Americké univerzitě ve Washingtonu, kde se později stal profesorem. Po listopadu 1989 se do Československa, později České republiky pravidelně vracel. Ke konci života Arnošt Lustig bojoval s rakovinou. Zemřel v roce 2011.

Další díla: Noc a naděje, Démanty noci, Nemilovaná, Dita Saxová.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroje:

Seznam literatury a pramenů

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jákékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Použité zdroje:

1. LUSTIG, Arnošt. *Modlitba pro Kateřinu Horoviczovou*. Mladá fronta: Praha, 1990.
2. SOCHROVÁ, Marie. *Čtenářský deník k Literatuře v kostce*. Dotisk 2. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2001.
3. SLANAŘ, Otakar a kol. *Obsahy a rozborý děl (k Literatuře – přehledu SŠ učiva)*. Dotisk 1. vyd. Třebíč: Petra Mráková, 2006.
4. POLÁŠKOVÁ T. a kol. *Literatura – přehled středoškolského učiva, edice Maturita*, nakladatelství PV.